

Extenzív zöldtető a magánházaikon

Divatos hóbort vagy tudatos építkezés?

Az elmúlt két évtizedben egyre több zöldtető épült világszerte, sőt egyes helyeken kötelezővé tették az összes újonnan épülő lapostető növényesítését. Talán nem véletlenül! Hóbort? Semmiképpen! Tudatos gondolkodás, és egy kis elhivatottság a természet iránt, mely javítja közérzetünket szűkebb és tágabb viszonylatban is: ez az extenzív zöldtető.

A modern lapos- és alacsony hajlásszögű tetők megjelenése új ötleteket és technikai megoldásokat hozott magával. A cserepet felváltotta a bitumen, műanyag vagy a gumi, mely anyagok megjelenése (ezek UV-sugarakkal szemben rosszul ellenálló képessége) megkövetelte azok takarását. A kavics vagy zúzalék - mint fedőréteg - megfelelőek, de további előnyük nincs. Ezzel szemben egy 12 centiméter rétegvastagságú extenzív zöldtető telepítése megvédi a vízszigetelést, jelentősen növeli a lakók komfortérzetét (főleg nyáron biztosít kellemesebb hőmérsékletet), és még a természetnek is visszaadunk egy darabot a beépített területről.

Mi a zöldtető?

A zöldtető növényzettel telepített, csapadékvíz ellen szigetelt zárófödém, ahol a szerkezet, a tetőszigetelés és a vegetáció egymással összehangolt, megtervezett egységet képez. Kétféle típust különböztetünk meg: a minimális fenntartású 12–15 centiméter rétegvastagságú extenzív zöldtetőt és a komplett kertélményt adó intenzív tetőkertet. Hazánkban is egyre több családi házon építenek extenzív zöldtetőt, könnyű fenntarthatóságuk és szerényebb kialakítási költségük miatt, ezért jelen cikkünkben erről a típusról írunk bővebben. Ezt az ökológiai védőréteget már meglévő vagy új építésű tetőre is telepíthetjük, szükséges azonban, hogy a vízszigetelés gyökérálló legyen, és a födém statikailag megfeleljen a 120–150 kg/m² többlet tehernek.

Amire érdemes figyelni

Ahhoz, hogy zöldtetőnk megfelelően működjön, a következőkre kell ügyelnünk a kialakításnál:

- Amennyiben a speciális ültetőközeget termőtalajjal vagy depónált földdel helyettesítjük a tetőn, úgy a kezdeti sikerek után sűrűsödő problémákkal fogunk szembesülni: intenzív gyomosodás, pangó vizek miatti növénypusztulás, lefolyók eltömődése.
- A lefolyók és túlfolyók tisztíthatóságát biztosítani kell, mert az extenzív növényzet szinte mindent kibír, kivéve a pangó vizet! Kavicsárván elhelyezett kontrollaknákat (levegő fedelű, nyitott aljú akna, mely kizárja a fényt) használjunk, amelyeket évente ellenőrizve bizonyosodhatunk meg a lefolyók megfelelő vízelvezetéséről.
- A kavicsárvák és az ültetőközeg elválasztására L-alakú alumínium kavicslécet alkalmazunk, mely meggátolja a kezegek keveredését, és rendezett kontúrt biztosít a tetőnek.

A növényzetről

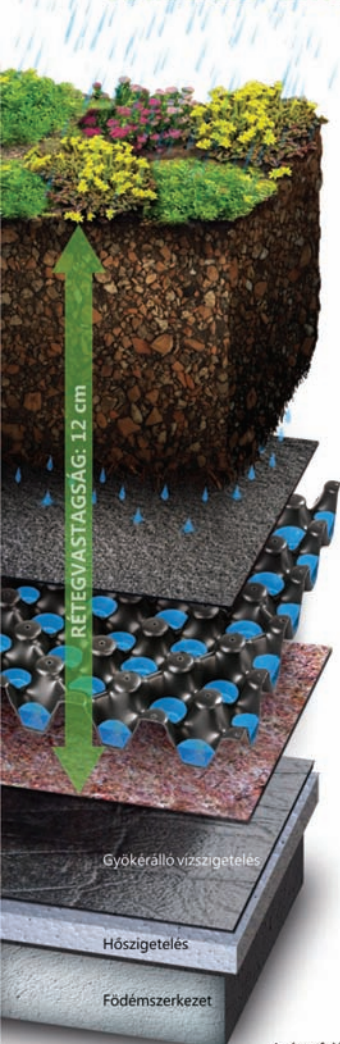
Mivel az extenzív zöldtetők egyik legvonzóbb tulajdonsága az alacsony fenntartási igény, ezért a számtalan lehetőség közül azokat a növényeket alkalmazzuk, melyek fénykedvelők, alacsony igényűek, jól terjednek, esetleg örökzöldek és díszértékük is jelentős. Ezekkel a jellemzőkkel definiálhatjuk például a varjúhájfélék családját. Képviselői jól érzik magukat olyan helyeken is, ahol más (gyom) növények csak hetekre vagy napokra találják meg számításaikat. Nagyszerű terjedőképességüket legyökeresedő hajtásaiknak, szárazságtűrésüket szukkulens (kaktuszhoz hasonló) leveleiknek köszönhetik. Virágaik jellemzően fehér, sárga és mályva árnyalatúak, főként késő tavasszal és nyáron virágoznak, leveleik tavasszal és nyáron zöldesek, míg késő ősszel és télen a hideg hatására bordóvá válnak. Az évszakokkal nemcsak színük, hanem magasságuk is változik. Nyáron – hogy minél több vizet tudjanak tárolni – elérik a 10-15 centimétert is, míg télen 2-5 centiméterre visszahúzódnak, hogy a fagy elől megvédjék magukat.

Növénytelepítési technológiák

Több telepítési technológia létezik, melyek közül a magyarországi éghajlati viszonyok mellett bevált megoldásokat ismeretjük. Az igényekhez és anyagi lehetőségekhez mérten három megoldást emelünk ki:

Sarjvetés: a varjúhájak nagyszerűen szaporodnak hajtásokról, ezért gyakran apró növénydarabokat (150-200 g/m²) szórunk

ArchiGreen® extenzív zöldtető rétegrendje

Szárazságtűrő növényzet

Extenzív zöldtetők telepítésére szárazságtűrő növények a legalkalmasabbak, amelyek lehetnek pozsgások (Sedum sp.), illetve évelő és egyévi vadvirágok. Jól bírják a száraz időszakokat, alacsony természetük mellett jó az ellenálló képességük és gyorsan regenerálódnak.

SDS extenzív ültetőközege

Az extenzív vegetáció számára ideális, gyors vízáteresztő és magas vízmegtartó képességű, speciálisan összeállított, hosszú távon is működőképes könnyített ültetőközege.

FL 150 szűrő geotextília

Megakadályozza, hogy a finom talajszemcsék kimosódjanak az ültetőközegből, és a lefolyók körül lerakódva csökkentsék annak vízelvezetési kapacitását.

SedumDrain® 25 felületszivárgó lemez

Kiemelkedően magas víztartó kapacitású, két oldalon formázott felületszivárgó lemez, amely a felesleges vizet elvezeti, míg száraz időszakban a növények fejlődéséhez szükséges vizet tárolja.

PL 300 védő- és vízmegtartó réteg

Magas átszakítási ellenállású védőréteg, amely megvédi a vízszigetelést a kivitelezési munkálatok alatt, és elválasztó réteggént is szolgál.

Gyökérálló vízszigetelés

Amennyiben a vízszigetelés nem gyökérálló, RB gyökérálló fóliával biztosíthatjuk a szigetelőlemez tartós védelmét.

Gyökérálló vízszigetelés

Hőszigetelés

Födém szerkezet

A rétegfelépítést bemutató ábra csak illusztráció.
©2015 ArchiGreen® Minden jog fenntartva.

Miért érdemes családi házunk tetejét növényzettel borítani?

- Mert megvédi a vízszigetelést a fizikai behatásoktól, hőmérsékleti szélsőértékektől és az UV sugárzástól (megduplázza a szigetelés élettartamát).
- Mert kiváló hő- és hangszigetelő, a fűtési és hűtési energiafogyasztást akár 8–15 százalékkal csökkenti.
- Mert a lehulló csapadékmennyiség 60–70 százalékát megtartja, és visszapárologtatva javítja a mikroklímát.
- Mert megköti a szálló port, fotoszintézissel oxigént termel.
- Mert növeli az ingatlan értékét.

ki az ültetőközegre, melyek 3-4 hét elteltével (időnkénti locsolás mellett) begyökeresednek.

Cserepes telepítés: ha tervezett látványt szeretnénk elérni, akkor konténeres növényeket ültessünk, de figyelniük kell a megfelelő fajok kiválasztására (minimum 16 db/m²). Az ültetést követő gondozás itt kiemelten fontos, mert fokozatosan le kell szoktatnunk a növényeket a kertészetekben megszokott intenzív öntözésről.

Varjúháj szőnyeg: a leglátványosabb megoldás a varjúháj szőnyeg alkalmazása, mely a gyepszőnyeghez hasonlóan egy 95% feletti fedéssel rendelkező vegetációs paplan, ez egyből takar és díszít, utógondozás ugyan szükséges, de minimális.

Fenntartás

Egy extenzív zöldtető fenntartása két jól elkülöníthető ciklusra osztható. Az első két nyáron a hosszú csapadékmentes időszakban öntözésre szorulhat a tető, emiatt megjelenhetnek nemkívánatos növények is, így gyomlálni is gyakrabban kell. A 70 százalék körüli növényborítás elérése után a varjúháj már átvészeli a szárazabb időszakokat is, a feladatunk inkább a „terelgetés”, azaz ki kell szedni a terjedő egyedeket a kavicsávokból, vagy tervezett megjelenés esetén olyan helyekről, ahol semmi keresnivalójuk. A gyomlálás ilyenkor már évente két alkalomra csökken, melyet érdemes egy-két héttel egy kiadós tavaszi eső utáni és egy késő őszi időpontra tervezni.

Somogyi Mihály – Sami Hatim
www.archigreen.hu

